ÚVOD DO VYVSTÁNÍ VÍRY V MAHÁJÁNU

Dobrý den. Tak já tady zdravím všechny přítomný a rád bych přivítal i Bhanteho Dhammadípu, který přijal naše pozvání, a přednese nám tady – nebo udělá přednášku o jednom takovém čínském textu, který měl hluboký vliv na ranný buddhismus. My jsme se spolu domluvili, že bychom někdy v budoucnu ten text přes Lotus i vydali, takže je to taková pracovní přednáška, která by se pak třeba později použila i do té knihy jako úvod.

…

Takže předám slovo povolanému.

Bh. Dh.: Takže já jako obvykle, začnu uctíváním Trojitého klenotu, který reprezentuje pro nás buddhisty veškeré ctnosti světské i nesvětské.

Namó tassa bhagavató araható sammá sambudhasa
Namó tassa bhagavató araható sammá sambudhasa
Namó tassa bhagavató araható sammá sambudhasa

Iti pi só bhagavá araham sammá sambuddhó
vidždžá-čaraná-sampannó
sugató lóka-vidú
anuttaró purisa-dhammá-sárathí
sathá déva-manusánam
buddhó bhagavá ti.

Svákkható bhagavatá dhammó
sanditthikó ákalikó éhi-pasikó, ópanajikó
paččatam véditabbó viňňúhi ti.

Suppatipannó bhagavató sávaka-sanghó
Udžuppatipannó bhagavató sávaka-sanghó
Ňájappatipannó bhagavató sávaka-sanghó
Sámíčippatipannó bhagavató sávaka-sanghó
Jad´idam čattári purisa-jugáni attha purisa pugalá
Ésa bhagavató sávaka-sanghó áhunejjó páhunejjó
Dakkhinejjó aňdžali-karaníjó
Anuttaram puňňakkhetam lókasá ti

Évam buddham sarantánam dhammam sangham ca bhikavó
bhajam vá cambitattam lóma ham só nahesati ti

Dobrý večer vespolek.

Tak jak už se tady pan Michal Danihel zmínil, tématem mé dnešní přednášky je úvod do tématiky knížky, kterou jsem přeložil do češtiny, která se jmenuje „Vyvstání víry v mahajánu“.

MD: Nebo Probuzení..

Bh. Dh.: Nebo Probuzení víry v mahájánu. Možná vyvstání je lepší. Nevím, které je lepší, probuzení nebo vyvstání?

Možná, že to někoho překvapí, že proč zrovna théravádový mnich mluví o mahajánové knížce.

Já osobně mluvím o tom, aby buddhismus se stal známý v této části zeměkoule a aby různé tradice buddhismu spolupracovali a navzájem si rozuměli. A aby nedošlo k tomu, k čemu dochází v této zemi, k těm jednotlivým vzájemným nepochopením a kritice.

Po jisté zkušenosti s buddhistickou praxí a se studiem buddhismu jsem přesvědčen, že poznání buddhismu je jedno poznání. Způsob vysvětlení a způsob praxe je jiný, ale poznání je jen jedno poznání – a to je poznání prázdnoty.

Buddhismus a správná praxe v buddhismu a správné pochopení buddhismu vede k poznání prázdnoty.

A poznání prázdnoty – je obsah vysvobození. Jiný obsah není.

Tedy traktát, který jsem přeložil, je dle tradice přisuzován Ašvaghóšovi.

Ašvaghóša. Studenti indické kultury jistě znají jméno Ašvaghóša. Je to po Kalidásovi snad nejznámější indický básník. Jeho život probíhal v Indii, proti naší kultuře, čas není tak důležitý. A velcí filozofové víry, kteří po sobě zanechali známky doby, ve které žili, snažili se jít „nad čas“.

A buddhismus je též učení – které je vlastně ve své podstatě, je učení – které vede nad čas.

Ašvaghóša je známý zvláště jako básník. Jako autor několika nejznámějších dramat, jako je Saundaránandra. Je znám jako autor Buddhačaritam.

V Číně existovala a existuje, obzvláště v moderní době diskuse o tom, jestli Ašvaghóša je opravdu autorem tohoto traktátu, neboť tento traktát má v sobě známky rozvinutého mahajánového myšlení.

Ti, kteří jsou seznámeni s dílem Ašvaghóši ví, že Saundaránanda, Buddhačarita a tak dále, nemají žádné známky – jako že by tato díla byly mahajánovými díly. Je to vlastně klasický sarvástivádový přístup k tématice.

Ašvaghóša je znám též jako velký propagátor buddhismu. Propagoval buddhismus – právě zítra budu zahajovat výstavu o umění – prostě byl znám též jako propagátor buddhismu nejenom filozofií, ale též hudbou, poezií a všemi možnými způsoby, které by přiblížili toto učení, které není tak snadno pochopitelné – aby přiblížili toto učení masám.

V zenové tradici Ašvaghóša nemůže chybět v žádné ze zenových transmisí. Ve všech liniích zenových transmisí, a nejenom zenových transmisí, i tibetského buddhismu – Ašvaghóša musí kralovat jako velký boddhisattva. Muž velkého soucitu, který byl právě známý nesmírným soucitem ke všemi živému, což ho vlastně dělá kompetentním k tomu, aby napsal tento traktát.

Jak už jsem se zmínil, v čínské tradici většina velkých učenců, obzvláště učenci Jógačárové školy – tradiční Jógačárové školy – nepřijímají Ašvaghóšu, jako autora tohoto traktátu. Pochybují o tom, neboť tento traktát nepředstavuje tradiční reprezentaci Jógačárových myšlenek.

Dá se říct, že dnešní učenci v Číně rozdělují Jógačáru na mnoho trendů.

Hlavní rozdělení je mezi Jógačárou, takzvanou klasickou Jógačárou Asanga a Vasubandhu školy, které se říká v čínské tradici „ši“, tradice Jógačáry založená na důrazu na nestálý, nebo-li přechodný aspekt „álájavidjána“ – všichni ví, co je to álájavidjána? – „Základního vědomí“. Jelikož většina přítomných nestudovala buddhismus – alájavidjána je koncept mahájánového buddhismu – koncept „základního vědomí“. Nebo-li vědomí, které obsahuje semena všech aktivních procesů myšlení, vědomí které je vlastně „univerzální vědomí“. Vědomí, které je založeno na vědomí těla a na vědomí světa.

Toto univerzální vědomí, álájavidjána, je dle filozofie Jógačáry…Studenti buddhismu asi ví, že, v mahájáně existují dvě hlavní školy: škola Madhjámika a škola Jógačára. Škola Jógačára je známá tím, že popírá existenci vnějších objektů. Náš traktát, který jsem přeložil, patří též do této školy.

Tento traktát, stejně jako veškeré Jógačárové spisy, popírají skutečnou existenci vnějších objektů. Vše, co můžeme na tomto světě zažít, prožít – jsou jenom obrazy ve vědomí.

Nic, na světě není možné poznat bez vědomí, a poznání tohoto faktu, je vlastně z hlediska školy Jógačára – vlastně realizace. Opravdová realizace je realizace, že nic neexistuje kromě vědomí.

V buddhismu existují tedy dvě hlavní školy:

Škola Madhjámika, škola Střední, Střední cesty, jejíž zakladatel byl Nágardžuna.
A škola Jógačára, jejíž historický zakladatel je Asanga.
Veškeré mahajánové myšlení je přímo, nebo nepřímo spojeno s myšlením těchto dvou škol.

Zmínil jsem se o tom, že tento traktát se nazývá „Vyvstání víry v mahájánu“. A moje přednáška má být o samatha a vipasana meditaci v tomto traktátu – meditaci utišení a vhledu v tomto traktátu.

Ovšem pochopit meditaci utišení a vhledu v tomto traktátu, není možné bez objasnění jistých základních konceptů. Protože vidím, že většina přítomných nemá moc zkušeností se studiem buddhismu – zmíním se tedy.

Asi většina z nás ví, že v buddhismu existují dva hlavní směry:

Směr mahájány a směr tak zvané hínajány. Směr velkého vozidla a směr malého vozidla.

Směr malého vozidla – ideálem je dosažení stavu arahata.

Směr velkého vozidla, do čehož patří i tento traktát – ideál je, bodhisattvovská cesta, která vede k realizaci buddhovství.

Jaký je rozdíl mezi tak zvanou hínajánovou cestou a tak zvanou mahájánovou cestou?

Základ jak mahájánové cesty, tak hínajánové cesty je stejný – neexistuje žádný rozdíl – základ je „nekkhama“.

Odříkání se. Nebo odchod. Doslova „odchod do bezdomoví“ – „mari škramja“. Nebo-li odříkání se smyslových chtíčů.

To je začátek. – Jakékoli buddhistické cesty. Neb, ať je to jakýkoliv buddhismus, poznání může vzniknout jedině, jestliže mysl se izoluje od smyslového vnímání, od smyslových chtíčů, od úsilí….“panča káma guna“… od úsilí po smyslových vjemech.

Poznání založené na úsilí, úsilí o to, aby člověk měl smyslové vjemy, je právě poznání, které nás odlučuje od poznání opravdové podstaty vědomí. A poznání opravdové podstaty vědomí – ať je to jakákoli buddhistická cesta – je jediná cesta realizace.

Tak zvané hínajánové školy – po odřeknutí se, nebo odchodu do bezdomoví, nebo po odřeknutí se chtíče po smyslovým vnímání, následuje cesta koncentrace a vhledu, která vede k poznání reality nad smyslové vnímání a k osvobození. A pak k odpojení se od světa.

Cesta bodhisattvy. Jaká je to cesta mahájány? Po odříkání a odpojení se od světa – což je základ jakékoli meditace a jakéhokoli poznání – přichází sliby bodhisatvy.

Sliby bodhisatvy, to znamená:

„Ten, který chce praktikovat cestu mahájány, musí si objasnit, že nejenom sám chce dosáhnout probuzení, ale chce vést k probuzení všechny bytosti.“

„Nejenom se chce zbavit vlastního zašpinění, ale chce zbavit zašpinění všechny bytosti.“

„A nejenom, že se chce naučit cestu, která vede do nirvány, ale že se chce naučit všechny cesty, aby mohl pomáhat všem bytostem.“

„A že dosáhne nejenom osobního osvobození, ale že dosáhne osvobození zároveň se všema bytostma. To je to nejvyšší osvobození Buddhy.“

Buddha, to co realizoval Buddha – je probuzení společně se všema bytostma. Proto jeho probuzení se jmenuje – nejvyšší probuzení –(anuttará samjak sambódhi). Nejvyšší probuzení je probuzení zároveň se všemi bytostmi.

A jak toho člověk dosáhne? Cestou kontemplace prázdnoty. A o tom je právě traktát, kterým se dneska chceme zabývat – traktát „Vyvstání víry v mahájánu“. Kde mahájána – já teď nemůžu, jelikož časově je to nezvladatelné – můžu se zmínit jenom o hlavních bodech tohoto traktátu, hlavně konci tohoto traktátu, kde je jednoduchými slovy vysvětlena praxe samaty a vipassany – praxe utišení a vhledu.

Co znamená mahajána v tomto traktátu?

Mahájána v tomto traktátu – jak začátek tohoto traktátu objasňuje – není nic jiného – než mysl bytostí. Mysl bytostí, ať si toho jsme vědomi, nebo nejsme – je mahájána. Což je zajímavý přístup.

Proč je mysl všech bytostí mahájána? Mahájána znamená Velký vůz.

Traktát začíná tím, že Mahájána znamená „pa". Mahájána je „pa i". Co znamená „pa i"? Pa – znamená, dalo by se přeložit fenomenon, nebo princip. A „i" znamená význam.

Jestliže existuje fenomenon, jestliže existuje princip – tento princip musí mít význam. Protože jinak princip nemá smysl bez významu.

A PRINCIP MAHÁJÁNY – dle autora – je právě „MYSL VŠECH BYTOSTÍ".

Jak už jsem se zmínil, v Jógačárové tradici existují dvě tradice.

Tradice, která zdůrazňuje ÁLÁJAVIDJÁNU – ZÁKLADNÍ VĚDOMÍ, jež obsahuje veškeré naše poznání a veškeré poznání světa a vlastní osobnosti.

Škola Asangy, to je tradiční Jógačára – zdůrazňuje přeměnnou stránku álája.

Dle školy Jógačára – probuzení je, proměna vědomí v moudrost.

Jestliže vědomí se stane moudrost – to znamená osvobození. Vědomí znamená rozlišování.

Jelikož naše rozlišování nemá moudrost, proto se nacházíme ve stavu utrpení a ve stavu samsárickém – ve stavu rozlišování.

Rozlišování je stav, ve kterém vidíme to, co neexistuje – jako opravdové. – A to, co existuje – nevidíme. To je stav rozlišování.

A jak už jsem se zmínil, Jógačára tradice zdůrazňuje, že: „Nic – žádný fenomenon, není podstatný – kromě vědomí. Vědomí je jediný fenomenon, který je podstatný, který existuje. Vše ostatní neexistuje.

Jak studenti buddhistické filozofie vědí, že Nágardžuna a Madhjámika tvrdí, že:
„K poznání prázdnoty není potřeba jakéhokoliv substantivního pojetí vnímání, nebo světa."

Dle Jógačárové školy, aby člověk šel cestou hlubšího poznání, cestou probuzení – je třeba přímo poznat podstatu mysli. Podstatu vnímání. Podstatu vědomí.
Jediné osvobození je v poznání právě – podstaty vědomí. Poznáním podstaty vědomí, člověk dosahuje schopnost plného odpojení se od vědomí, a tím pádem osvobození. Neosvobozený člověk není schopen se odpoutat od vědomí.– Protože nemůže poznat podstatu vědomí.

Čili. Cesta Jóogačáry. Jógačara si říká Jógačara – to není náhodné. Protože jóga – jak všichni studenti indické filozofie vědí – jóga je cesta spojení se s tím, co je opravdové. Spojení se s tím, co je opravdové není možné bez samádhi.
A samádhi znamená (dle indické tradice) – stav absolutní rovnováhy vědomí. Bez absolutní rovnováhy vědomí – bez rovnováhy vědomí – vědomí není schopné poznat objekty tak, jak opravdu jsou.

Protože – to je společné všem buddhistickým školám, nejenom Jógačara – protože naše vědomí není ve stavu rovnováhy, proto nepoznáváme věci tak, jak jsou – a žijeme ve falešných představách. Tyto falešné představy jsou právě zdrojem našich strastí ve světě.

Toto je společné všem školám buddhismu, to není jenom v Jógačára. Ale Jógačára (jak už jsem řekl) – obzvláště dává důraz na to, že: „Jediné, co je podstatné v naší zkušenosti – je vědomí."

A jak už jsem říkal, v Jógačára existují dvě školy:

1. Tradiční Jógačára zdůrazňuje: Cestu poznání vědomí. Cestu poznání toho vědomí, které se mění v každém okamžiku poznání. Toto vědomí, které se mění v každém okamžiku poznání – je právě vědomí vnějších předmětů vědomí, založené na diferenciaci předmětů.

V tradičním buddhismu a též v tradiční Jógačáře: Cesta k probuzení jedině vede hlubším poznáním a analýzou tohoto přechodného vědomí, které vzniká na základě příčin a důvodů a přirozeně zaniká v každém momentu poznání.

Aby vzniklo, potřebuje příčiny a důvody – ale aby zaniklo, žádné příčiny a důvody nepotřebuje, protože je to přirozený proces.

2. Druhá škola Jógačary zdůrazňuje tak zvaný koncept: Tathágata garba“ – to znamená „Lůno Tathágatu.

Dle školy Asangy a Vasubandhu zdůrazňují, že: „Osvobození a probuzení mohou dosáhnout jen ti, kteří patří do tří rodin:

Do rodiny šrávaka – rodiny žáků.

Nebo do rodiny pratjéka buddha – buddhy sama pro sebe.

Anebo patří do rodiny plně osvícených buddhů – čili bodhisattvů.“

Jestliže člověk nepatří do této rodiny, jestliže bytost nepatří do této rodiny – nemůže dosáhnout probuzení, protože ve své mysli nemá semena čistého vnímání.

Nemá semena tak zvaných „anásáva dhamma“.
„Anásáva dhamma to znamená“ – fenoménů, jež jsou prosté všech nečistot.

Ti, kteří nepatří do rodiny, do těchto tří rodin a kteří z hlediska Asangy – odkud přichází čistota do mysle?

Asanga tvrdí že „Mahájána samgraha“ – Souhrn mahajány (studenti mahájánového buddhismu jistě studují tento traktát) – v tomto traktátu Asanga tvrdí, že: „Semena čistého poznání přichází od čistého naslouchání Dharmě a čisté kontemplaci Dharmy.“

Jestliže tento předpoklad není, člověk nemůže dosáhnout probuzení.

Škola Tathágata garby, tak Jógačároví učenci, který zdůrazňují Tathágata garbu, zdůrazňují „Lůno Tathágaty“ – zdůrazňují to, že všechny bytosti v sobě mají semeno buddhovství. Toto semeno buddhovství je vlastní všem bytostem. A tento traktát právě – zdůrazňuje tento druh vědomí.

Koncept tohoto původního čistého vědomí je čistě mahájánový koncept.
Nejenom mahájánový koncept, existuje v jakémkoli buddhismu, ale mahájána, zvláště Prádja páramita litera (literatura transcendentální moudrosti, což je základ veškeré mahájánové literatury) – zdůrazňuje obzvláště, že nirvána je přirozený stav všech bytostí.

Toto není ovšem mahájánový koncept – jelikož nirvána je něco, co není závislé na důvodech a příčinách. Není něco, co je vytvořené. Je to fenomén nevytvořený – proto je jasné, že existuje od samého počátku.

Že my nirvánu nevidíme – je jedině výsledek naší nevědomosti. – A řetězu souvislého vznikání. Jak všichni studenti buddhismu ví: Řetěz souvislého vznikání začíná nevědomostí. Jelikož jsme nevědomí – vytváříme formace vůle. A z formací vůle – vytváříme svět a naše utrpení. Všichni studenti buddhismu jsou s tímto obeznámeni.

Ovšem. Jak se dostane do naší mysli čisté poznání?

Právě dle školy Ašanty, ta zdůrazňuje – neboť škola Asanga zdůrazňuje poznání přeměnného vědomí, které se stále mění. To buddhovství, nebo čisté poznání, se může do mysli jedině dostat slyšením a čistou kontemplací dharmy.

Ovšem dle těch Jógačárových učenců, kteří zdůrazňují „Tathágata garba“ a podobných súter, které zdůrazňují Tathághata garba – ti zdůrazňují právě, že: „Každý, každá bytost má v sobě buddhovství. Buddhovství je vlastní všem bytostem a nemusí se nijak snažit a stále je to podstata. Buddhovství je podstata vědomí, právě.“

Proto tento traktát tvrdí, že mahajána znamená nic jiného, než – vědomí všech bytostí.

Vědomí všech bytostí je fenomenon mahajány – ať si je toho člověk vědom, nebo ne – neboť vědomí všech bytostí je nedělitelné.

Jelikož vědomí všech bytostí je nedělitelné svou náturou – no tak je MAHÁ JÁNA je VELKÝ VŮZ.

Protože člověk dělí – proto, nemá tento Velký vůz před sebou.

Dělení je právě (což se nazývá v sanskritu vikalpa, v čínštině „sem pie“) – dělení tedy diferenciování, je právě výtvor nevědomí.

A kvůli tomuto výtvoru nevědomí – my žijeme ve světě subjektu a objektu.

A jelikož žijeme ve světě subjektu a objektu, žijeme v představě reality vnějších objektů. – Což je absolutně pomýlená představa. Proto cesta k osvobození, jak je tradiční cesta osvobození v Jógačára:

„Člověk se musí zbavit mylné představy o existenci vnějších předmětů, aby dosáhl intuice toho, že subjekt a objekt je výtvor zkresleného vnímání."

A jestliže odstraní toto zkreslené vnímání – je schopen pak přímo poznat „Vědomí tak, jak je".

Čili jako „Tathatá". Jako Takovost.

Rozdíl tedy mezi Jógačárovou školou a Madhjámikovou školou je, že:Jógačárová škola tvrdí, že:
Člověk musí poznat tuto podstatu vědomí – jako „Tathatá" – aby dosáhl osvobození.

Jenomže madhjámika tvrdí, že:
Žádná podstata není nutná k poznání prázdnoty. Prázdnota je právě nepodstatnost všech fenoménů – včetně vědomí samého.

Mluvili jsme o tom, že tento traktát představuje mahájánu jako přirozenost mysli – přirozenost vědomí všech bytostí.
A poznáním tohoto fenoménu – tohoto „pa", této dharmy – má velkou podstatu.

Jeho význam je, že: Člověk pozná Velkou podstatu. Velké „Pá".
„Pá í „
„Pá čja".
"Pá jo".

To znamená Velkou vlastní podstatu. Vlastní podstatu mysli..

Jestliže člověk pozná vlastní podstatu mysli – pozná, že rozdíl mezi: Já – ty. On – ona. Žena – muž. A tak dále – je jenom zkreslené vědomí, které nereflektuje objekty tak, jak jsou.

Jestliže člověk pozná tento fenomén vědomí bytosti, tak jak je – pozná velké ctnosti – velké charakteristiky tohoto nediferencovaného vědomí. A jestliže pozná velké ctnosti tohoto nediferenciovaného vědomí – toto poznání má velkou užitečnost.

Velkou užitečnost v čem?

Že může vést od nevědomosti do vědomí nesčetné bytosti. – Aniž by narážel na překážky – právě s diferenciováním.

Čili. Tento traktát obzvláště dává důraz na to, že nám všem je vlastní to, co se nazývá „feng, tie“. „Feng tie“ znamená „původní probuzení.

Původní probuzení je původní stav mysli. Je nirvána.

Nic, kromě tohoto původního stavu mysli není skutečné.

Tento původní stav mysli není na nic vázán. Je jako prostor bez hranic – bez omezení. A jeho funkce je, prostě reflektovat objekty tak, jak jsou – aniž by jim něco přidával, aniž by od nich něco ubíral. Čili – ve stavu absolutní rovnosti.

Ovšem, aby bytosti poznali tento původní a opravdový stav vědomí tak, jak je – musí projít procesem probuzování. Což traktát nazývá „š tie". „Š tie" znamená: „Š" znamená začátek.

Probuzení samo o sobě – stejně tak, jako nirvána – nemá žádný začátek, nemá žádný konec. Protože je to nirvána. Protože je nad čas.

Naše omezení je právě, dané časem. Tím, že diferencujeme objekty – žijeme v čase.

A čas znamená pro meditátory – doufám, že toho všichni dosáhnete – znamená přímé poznání, že veškeré objekty a vědomí objektů je v procesu vznikání a zanikání v každém momentě poznání. Bez této realizace, hlubší poznání v jakékoli buddhistické tradici, nemá možnost.

Tak. Jelikož podstata našeho vědomí je nekonečnost – je sama přirozeně rovná a spontánně reaguje na všechny objekty – nic jim neubírá, nic jim nepřidává.

Ale my si této podstaty vědomí nejsme vědomi. Tak co budeme dělat? Musíme někde začít.

A vlastně, proces navrácení se do původní podstaty mysli, která je neohraničená – je právě (musí někde začít): Což, začátek je, „ohraničení“.

Vlastně tento traktát slučuje – studenti čínského buddhismus ví, že v čínském buddhismu, v zenového buddhismu, jsou dva směry, které se navzájem ne vylučují, ale slučují:

Směr náhlého probuzení. A směr progresivního probuzení. Jak to nazýváte?

M: Postupného probuzení.

Bh. Dh.: Tento traktát výborným způsobem obchází jakýkoliv konflikt mezi progresivním probuzením a okamžitým probuzením – protože progresivní probuzení není nic jiného, než postupné uvědomování si okamžitého probuzení, které je vlastní všem bytostem.

Čili. Aby člověk něco poznal, musí někde začít. Ale musí si být vědom i toho, že je právě začátek jeho omezení. To je zenový přístup, vlastně pro to. Proto tento traktát byl obzvláště ceněn v zenové tradici.

Bh.Čili. Naše vědomí, dle tohoto traktátu… Kolik máme času?

M:Ještě můžete mluvit, pak uděláme třeba krátkou přestávku. Tak za 10 minut.

Bh. Dh: Uděláme krátkou přestávku, tak v 8:10

Bh. Dh.: Tak. Než v druhé půlce přejdeme k praktické stránce, se zmíním trochu o teoretické stránce. Jenom v kostce, protože je opravdu důsledně rozvedená a komplexní.

Tedy. Podle toho, o čem jsme se bavili…

Traktát začíná tím, co je všem vlastní – tedy probuzenou podstatou našeho vědomí.

A tuto probuzenou podstatu našeho vědomí, člověk získává vlastně procesem správného poznání.

A proces správného poznání začíná… První musíme „pochopit“.

A proto traktát taky vysvětluje, jak poznání funguje.

Ze začátku to není objekt přímého poznání, ale postupem času, jestliže člověk praktikuje, se to stává přímým objektem poznání.

Jak poznání funguje?

Naše poznání – poznání člověka funguje rozdělováním.

Jenže rozdělování mysli, není kódováno v mysli.

Rozdělování pochází z… první fáze poznání je karmická. Karmické vědomí. Karmické vědomí je začátek aktivního procesu poznání.

Co znamená karmické vědomí?

Karmické vědomí znamená, že ač si toho nejsme vědomi, že člověk si na základě informací, které jsou vložené do jeho vědomí, si dělá představu – představu objektu.

Jakmile začne pracovat toto karmické vědomí, čili vědomí dané…

Studenti buddhismu jistě vědí, že z hlediska souvislého vznikání: Nejdříve je nevědomí. Po nevědomí jsou karmické formace.

Bez karmických formací neexistuje vědomí světa. – Jelikož jsou karmické formace – existují rozlišující vědomí. Což je vědomí, které používáme ve světě.

Toto není nic neznámého studentům buddhismu – všichni to vědí.

(Právě toto karmické…)

To vědomí, které to rozlišuje – je dáno karmickýma energiema nebo karmickýma formacema.

A na základě těch karmických formací, pak existuje rozlišování mezi „náma-rúpa“ – mezi tělesností a mentálností.

Žijeme. V tomto světě žijeme. Ale nejsme si vědomi toho, že tento svět je aktivizován našim karmickým vědomím.

Na základě karmického vědomí „Je š“, vzniká „ Čuang š“. „Čuang š“ je aktivující vědomí.

Toto je na základě…. Studenti buddhismu vědí. – Lankávatára sútra často mluví o aktivizujícím vědomí. O různých analýzách vědomí v Lankávatára sútra. Lankávatára sútra tvrdí, že veškeré poznání se dá rozlišit na 3 druhy, nebo 4 druhy, nebo 5 druhů vědomí:

Tři druhy vědomí je právě:

Buď – karmické vědomí.

Anebo – aktivizující vědomí.

Anebo – opravdové vědomí.

Anebo – vědomí rozlišující předměty.

AKTIVIZUJÍCÍ VĚDOMÍ může existovat jedině na základě těchto karmickejch stop, karmickejch formací – což jsou vlastně semena.

Minulé karmické formace vytváří semena v našem vědomí – a tyto semena potom vytváří představu předmětů – to je aktivizující vědomí.

Jakmile se ocitne aktivizující vědomí – aktivizující vědomí je subjektivní stránka poznání, jakmile se objeví subjektivní stránka poznání – okamžitě se objeví objektivní stránka poznání.

Čili. Veškeré poznání má v sobě SUBJEKTIVNÍ ASPEKT a OBJEKTIVNÍ ASPEKT.

Jakmile se objeví subjektivní aspekt (tomu se říká v tradiční Jógačára "tien fen") – aspekt vidící…

Jakmile je ASPEKT VIDÍCÍ – okamžitě se objeví ASPEKT VIDĚNÉHO. Protože vidící nemůže existovat bez viděného.

Proto třetí evoluce vědomí je, že v aktivizujícím vědomí, které vidí, se objeví aspekt viděného.

Tento proces probíhá právě v álájavidjána – v základním vědomí. Toho si bytost není vědoma.

Čeho si bytost je vědoma?

Potom, co se objeví subjektivní a objektivní aspekt poznání – objeví se ROZLIŠUJÍCÍ ASPEKT.

Tento rozlišující aspekt právě, je z hlediska Jógačáry – „manas", čili sedmé (vědomí).

Tady asi nejsou studenti Jógačáry. Jogačára se liší od ostatních buddhistických škol, že:

V ágámovém[1] buddhismu máme 6 druhů vědomí. – V Jógačáre máme 8 druhů vědomí.

---

[1] ágámový buddhismus – nemůžu najít

Šest druhů vědomí, to jsou jaké druhy vědomí? VĚDOMÍ VIDĚNÍ, VĚDOMÍ SLYŠENÍ, a tak dále… VĚDOMÍ MYŠLENÍ. Myšlení je taky nic jiného, než též orgán …

A potom „manas“. MANAS znamená – je to vědomí, které dává do našeho myšlení individualitu. To znamená, že rozlišuje.

Z hlediska Jógačary – jak už jsme mluvili, existuje jenom jeden fenomén, který je opravdový – a to je VĚDOMÍ.

A MANAS je právě to vědomí, které vidí ÁLÁJAVIDJÁNU – jako „JÁ“. Jako něco „CO MÁ.“ „CO JE SE MNOU SPOJENÉ“. „CO MI PATŘÍ“.

A to MANAS, toto vědomí, je pak základem 6 AKTIVNÍCH VĚDOMÍ – ROZLIŠUJÍCÍCH VĚDOMÍ, kterými: MYSLÍME, kterými VIDÍME, SLYŠÍME, a tak dále.

Toto je tradiční Jógačárový výklad. Místo 6 vědomí – dostáváme 8 vědomí.

V tradičním buddhismu – VIŇŇÁNA MANAS a ČITTA jsou synonyma. Vyjadřují stejnou věc.

Z hlediska Jógačáry:

ČITTA znamená ÁLÁJAVIDJÁNA znamená – ZÁKLADNÍ VĚDOMÍ.

MANAS znamená – INDIVIDUALIZUJÍCÍ VĚDOMÍ, které vnímá álájavidjánu, jako něco jemu vlastní. A na tomto vědomí pak je založených tak zvaných ŠEST DRUHŮ ROZLIŠUJÍCÍCH VĚDOMÍ.

Aby člověk dosáhl (dle našeho traktátu, a dle Jógačárové filozofie vůbec) – aby člověk dosáhl probuzení, musí právě poznat toto základní vědomí.

Jak základní vědomí díky vědomí individualizace se stává poskvrněné, a poskvrněným vědomím právě my chápeme, rozlišujeme objekty ve světě, a máme mylnou představu o jejich skutečné existenci,. jako něco, co má svoji podstatu a existuje tam někde venku, kromě nás.

Čili. Tyto tři druhy vědomí, které patří vlastně na úroveň álája (základního vědomí) – jsou tak zvaná JEMNÁ VĚDOMÍ, které normálně člověk nevnímá.

Člověk nevnímá, že to, co poznává, je vlastně aktivizace jeho semen poznání v jeho vědomí, a která zaviňuje to, že vidíme subjektivní a objektivní stránku poznání.

Z tohoto, jestliže se (jak už jsem říkal) – projeví aktivizující vědomí. Projeví se vědomí „tien š“.

„Tien š“ znamená vědomí, které jeví. JEVÍCÍ VĚDOMÍ.

Z jevícího vědomí pak vzniká ROZLIŠUJÍCÍ VĚDOMÍ – „tí š“.

Z jevícího vědomí pak vzniká KONTINUITA VĚDOMÍ.

Jevící vědomí JEVÍ CO?

Tento objekt „je“.

Rozlišující vědomí ROZLIŠUJE CO?

Tento objekt je mi příjemný. Tento objekt je mi nepříjemný. Tento objekt mám rád. Tento objekt nemám rád.

Tohle všechno (je) ROZLIŠUJÍCÍ VĚDOMÍ, které pochází z toho základního rozlišení mezi SUBJEKTEM a OBJEKTEM.

Základní rozlišení mezi subjektem a objektem tedy vede k ROZLIŠUJÍCÍMU, DIFERENCIOVANÉMU VĚDOMÍ.

Diferenciované vědomí je základem kontinuity.

KONTINUITA MYSLI – je dle tohoto traktátu – je právě KONTINUITA TOHOTO ROZLIŠUJÍCÍHO VĚDOMÍ.

A tato realizace dle našeho traktátu, je vlastní právě bodhisatvům, kteří přímo realizují vědomí, jako „Takovost“. Jiné bytosti nejsou schopné toto poznat.

A z kontinuity vědomí, což je jenom kontinuita rozlišujícího vědomí – z vědomí jako kontinuity pochází dál ještě hrubší druh vědomí, kterému se říká „ Ú č číí š“. Co znamená „Ú č číí š“?

VĚDOMÍ, které uchopuje, uchopuje objekty, které se drží objektů.

Proč je uchopování objektů mylnou představou existence skutečnosti „já“ a skutečnosti „předmětů“?

Uchopování předmětů (jak už jsme zdůrazňovali před uchopováním předmětů) je jedině možné tímto procesem:

Z KARMICKÉHO VĚDOMÍ – do AKTIVIZUJÍCÍHO VĚDOMÍ.

Z aktivizujícího vědomí – do JEVÍCÍHO VĚDOMÍ.

Z jevícího vědomí – do DIFERENCUJÍCÍHO VĚDOMÍ.

Z diferencujícího vědomí do kontinuity vědomí – KONTINUITY DIFERENCUJÍCÍHO VĚDOMÍ.

Kvůli této kontinuitě diferencujícího vědomí, existuje v nás tendence uchopovat objekty.

Jelikož uchopujeme objekty, držíme se objektů a považujeme objekty za něco skutečného – trpíme.

Jestliže uchopujeme objekty, v tom momentě ty objekty též pojmenováváme.

Proto Jógačára obzvláště zdůrazňuje to, že tento proces uchopování objektů, jako něco skutečného tam venku – je spojené s pojmenováním těchto objektu. A držení se mylné představy, že tato jména objektů jsou totožná s objekty samými.

Kvůli této mylné představě, že objekty, které uchopujeme – a uchopujeme je slovy – kvůli této mylné představě – z malého utrpení se stává velké utrpení.

To všechno tam, my už víme. A všude vidíme: Velké přátelství. Velké nepřátelství. Velké, nepřekonatelné, protiklady. – Které jsou výmysly kontinuity diferencujícího vědomí.

Z tohoto hrubšího aspektu poznání – přichází ten nejhrubší aspekt poznání.

Nejhrubší aspekt poznání je co?

Poznání tvořící KARMU, tvořící ČINY, a poznání, které je na tyto činy vázané, a vázané na utrpení samsáry.

Toto je proces vědomí neprobuzeného člověka, neprobuzené bytosti.

A proces návratu k probuzenému vědomí, což je k buddhovství, je právě uvědomování si tohoto procesu od konce – znova k začátku.

Toto je proces, jak už jsme řekli, „š tie" – začátečního (prvotního) probuzení.

Začáteční (prvotní) probuzení je právě probuzení, že SI ČLOVĚK UVĚDOMÍ, ŽE TRPÍ.

Že JE VÁZÁN NA SVÉ ČINY.

A jelikož si uvědomí, že je vázán na své činy – uvědomí si toho, že toto VĚDOMÍ VÁZANÉ NA TYTO ČINY je to, co ho váže k činům.

A tím pádem si uvědomí to, že jelikož je vázán na toto vědomí, je třeba si uvědomit, že:

„DOBRÝMI ČINY, v jeho vědomí NASTÁVÁ DOBRÝ STAV VĚDOMÍ – A NEDOBRÝMI ČINY, NASTÁVÁ NECHTĚNÝ STAV VĚDOMÍ."

Čili. Pozná, že toto vědomí vázané na činy – je PŘECHODNÉ VĚDOMÍ. Že zaniká.

Čili. Prvním stupněm poznání je poznání, že VĚDOMÍ JE TO – CO ZANIKÁ.

Tím, že pozná, že vědomí je to, co zaniká – je vázán na to, co zaniká.

A to co zaniká – vyvstává z příčin a okolností.

Snaží se, aby poznání „vznikání a zanikání vědomí", „příčiny a okolnosti" – snaží se o to, (jelikož vidí, že vědomí za jistých příčin a okolností se mění), snaží se, aby:

„Změny vedoucí k utrpení přestaly. – A změny vědoucí ke štěstí, aby rozvíjel."

Toto je začátek cesty.

Jestliže ovšem, člověk dojde k realizaci, pozná, že kromě tohoto „VĚDOMÍ ZMĚNY“ – existuje „VĚDOMÍ, KTERÉ STOJÍ“.

Aby dosáhl „vědomí které stojí“, musí dosáhnout hlubšího poznání změn – nejenom „poznání zániku vědomí“ – ale „poznání změn vědomí“.

Změn to znamená: „Zániku a vzniku v každém okamžiku“.

Jestliže to pozná – pak může teprve poznat vědomí, které stojí.

Jestliže POZNÁ VĚDOMÍ, KTERÉ STOJÍ – může se postupem, praxí, navrátit do ZDROJE VĚDOMÍ – což je v tomto traktátu, vlastně navrácení do PŮVODNÍHO PROBUZENÍ.

Čili. V momentu destrukce – přichází poznání momentu přeměny.

V momentu přeměny… v poznání momentu přeměny – přichází poznání momentu trvání, nebo trvání jako takového (ne momentu trvání, moment netrvá, ale trvání jako takového).

Z poznání trvání – pak přichází návrat ke zdroji.

A návrat ke zdroji – je tedy probuzení.

Proto tento traktát měl takový vliv na zenovou tradici: Co říká mistr Chui men.

„VU TI FENGÚ ŠU“

PROBUZENÍ – PŮVODNĚ NEMÁ STROM.

TÍ MI TEN THAI

„JASNÉ ZRCADLO (což je vědomí) – PŮVODNĚ NEMÁ PODSTAVEC“

TEN AJ MI JU……

PŮVODNĚ – NEEXISTUJE ŽÁDNÝ FENOMENON (z hlediska Jógačáry žádný fenomenon není, jen fenomenon čistého poznání)

CH ČU Ž ČEN AJ

KAM, KDE SE MŮŽE PRACH USADIT

To jsou známé verše Chui mena, všichni studenti buddhismu by měli vědět

Toto je přístup též vlastně…

Proces poznání – je návrat do původního stavu poznání.

A původní stav poznání – je původní stav vědomí. Je to původní osvícení, které je vlastní všem bytostem.

Tento traktát, jak už jsme se zmínili – se nazývá „Vyvstání víry v mahájánu“.

Mahájána, jak už jsme se zmínili – mahájána znamená, nic jiného, dle tohoto traktátu, než „Vědomí všech bytostí“.

A vyvstání víry. Proč se tento traktát jmenuje vyvstání víry?

Protože cesta mahájány je cesta víry.

Cesta víry, je tedy cesta právě v toto původní probuzení vlastní všem bytostem – protože je to jediná věc, která je podstatná.

To je vlastní podstata mysli.

Toto je Jógačárový přístup.

Čili. Víra. Víra je základem praxe, dle tohoto traktátu.

V théravádovém učení dáváme důraz na pochopení.

Mahájánové učení, obzvlášť v tomto traktátu, dává důraz na víru.

Víra. Ačkoli člověk nemůže mít přímou zkušenost této osvícené podstaty vědomí, která je mu vlastní – pokud ji chce realizovat, musí v ní věřit, a musí podle této víry jednat.

To je mahájánová praxe z hlediska tohoto traktátu. Jednání podle této víry – je právě praxe Párami.

Víra. Tento traktát objasňuje čtyři druhy víry.

Tento traktát má dva překlady. Překlad Paramarty, a překlad Tikša Nandra. Jsou některé rozdíly v tom.

V Paramátově překladu máme čtyři druhy víry:

Základní víru – což není nic jiného, než víra v „Takovost“ vědomí.

Jestliže člověk pozná tuto základní víru – pozná pak víru v nekonečné ctnosti Buddhy.

Nekonečné ctnosti Buddhy nejsou jiné ctnosti, než ctnosti Dharmakája – těla Dharmy – což je opravdové tělo Buddhy.

Dle mahájánového učení, Buddha, historický Buddha – je Nirmánakája – je jen stvořené tělo, stvořený Buddha.

Tento stvořený Buddha je, dá se říci, je pouze „upája“. Upája – prostředek. Prostředek učení. Není to opravdový Buddha.

Opravdový Buddha je právě tělo Dharmy, které nemá žádnou formu.

A tělo Dharmy, není nic jiného, jak už jsme se zmínili:

Dharma v pojetí našeho traktátu, není nic jiného – než vědomí všech bytostí.

Neboť vědomí všech bytostí – ač si toho nejsou vědomi – je právě vědomí, jež je bezforemné.

To, že dáváme formy vědomí – dáváme vědomí hranice, které mu nejsou vlastní.

Tyto hranice jsou právě dány rozlišujícím vědomím. Které – ač si toho nejsme vědomi – vzniká karmickým vědomím z aktivizujícího vědomí, z jevícího vědomí, na kterém pak je stavěno rozlišující vědomí.

A na rozlišujícím vědomí, je stavěna iluze skutečné kontinuity.

A na iluzi skutečné kontinuity, je pak uchopování objektů.

A hlavně uchopování různých jmen – jako reality, která existuje jako taková.

Uděláme pauzu teď.

Jelikož časově to nezvládneme, já nepůjdu do detailů. Možná příští rok, jestli přijedu, jsem přislíbil, že udělám několik výkladů, v rámci komentáře k tomuto překladu, který jsem napsal ale nedodělal.

V druhé části, kterou budu muset zkrátit, protože čas letí jako mraky na nebi – tak to zkrátíme a vysvětlím praktický aspekt samaty a vipasany, což je vlastně téma mé přednášky. Ale tento aspekt bude srozumitelný v úvodu do tématiky, kterou jsem uvedl.

…

PRAXE UTIŠENÍ A VHLEDU TAK, JAK JE VYSVĚTLENA V NAŠEM TRAKTÁTU.

Co je praxe utišení?

V tradičním buddhismu, praxe utišení je praxe osmi sammápati, osmi prohloubení vědomí ve vybrané objekty, které se k tomuto prohloubení obzvláště hodí. – Toto je praxe utišení v tradičním buddhismu.

Co je praxe utišení dle našeho traktátu?

Praxe utišení dle našeho traktátu je přímé poznání „Takovosti“. – Přímé poznání prázdnoty.

Co to znamená?
Jak traktát vysvětluje: Meditující nemedituje na dech, meditující nemedituje na oheň, vzduch, vodu a tak dále – na elementy. Nemedituje na žádné foremné předměty, ale objektem meditace se nestává nic jiného – než právě prázdnota mysli samotná.

A co je to prázdnota mysli?

Prázdnota mysli není nic jiného, než mysl, zbavená vikalpa – zbavená rozlišování.

Ovšem, rozlišování je nutná věc. Jak může... (o tom budeme mluvit dále.)

Rozlišování a nerozlišování je jeden proces.

V tradičním Jógačárovském pojetí, které je založené na sútrách, jako je Lankávatára sútra – meditující musí poznat:

Za prvé: Jméno

Za druhé: Rozlišování

Za třetí: Vlastní podstatu

Za čtvrté: Sampadžaňňa – uvědomování, že všechny tyto věci jsou produktem tak zvaných vikalpa. Vikalpa, to je rozlišování.

A rozlišování, jak už jsme se zmínili, na základě tohoto traktátu – je vlastně, že vzniká z kontinuity rozlišující mysli.

A tato rozlišující mysl není nic jiného, než, vzniká v jevící mysli, a v aktivující mysli, které jsou produktem karmického poznání.

Čili. Rozlišování – ačkoli patří do naší mysli – toto rozlišování není odlišné od podstaty mysli samé, která je prázdnota.

Dle Prágja páramita literatury. Prágja páramita literatura, na které je založena celá mahájánová tradice, literatura transcendentální moudrosti – zdůrazňuje, že:

Prázdnota a forma je jedno.

Prázdnota a cítění je jedno.

Prázdnota a vnímání je jedno.

Prázdnota a formace vůle je jedno.

Prázdnota a vědomí je též jedno.

Neexistuje prázdnota odlišná od formy – a forma odlišná od prázdnoty.

S tímto principem jsou familiární všichni studenti, obzvláště mahájánového buddhismu – to není nic nového.

Ale teď, jak poznat tuto prázdnotu?

Tím, že člověk pozná prázdnotu mysli.

Bez poznání prázdnoty mysli – prázdnota… – není možno poznat prázdnotu.

Ať jakákoli buddhistická tradice – ať théraváda, ať madhjámika, ať Jógačára – jedině poznáním mysli je možné se osvobodit.

Proč?

Protože, jak známe princip: Mysl – všechny fenomény jsou obsažené v mysli.

Mysl – je obsahem všech fenoménů.

Všechny fenomény jsou vedené myslí.

Mysl kontroluje všechny fenomény.

V Samjutta nikája stojí:

Čittasa ékasa samata sabbé dhammá vassam an vathhu

Všechny fenomény jsou v moci jednoho fenoménu.

A ten jeden fenomén není nic jiného, než Mysl. Vědomí. Poznání.

Teď naše poznání, proč naše poznání je nevědomost?

Právě kvůli vikalpa. Kvůli diferenciování. A lpění na diferenciování.

Právě proto, aby člověk poznal pravou tvář vědomí, pravou tvář mysli – musí mysl izolovat od vikalpa. Od „fen pie“ – od rozlišování.

První stádium utišení, tedy není kontemplace dechu, nebo kontemplace jakéhokoli uchopitelného objektu – první stupeň utišení dle tohoto traktátu, je pak zbavování mysle od rozlišování.

Zbavování mysle od rozlišování.

Mysl je schopna pak poznávat sebe – jako prázdnotu. A tím pozná taky, že rozlišování není nic jiného, než prázdnota a   rozlišování je existence všech fenoménů ve světě.

Všechny fenomény ve světě, není nic jiného, než produkt rozlišující mysli.

Rozlišující mysl.

To je důležité poznat.

Právě proto praxe utišení, jak je představována v tomto traktátu, je zbavování se mysli rozlišování – a pak kontemplace mysli bez rozlišování, bez myšlenek.

Jedině poznáním mysli bez myšlenek – můžeme poznat iluzorní podstatu myšlenek.

Myšlenky pocházejí z nevědomosti .

A co je bodhisattvovská cesta? …

V Vimalakirti a tak dále – Bodhisattvovská cesta není nic jiného – než poznání neskutečnosti nevědomosti.

Vimalakirti tvrdí: „Moje nemoc je nevyléčitelná.“

Proč, moje nemoc je nevyléčitelná? Díky lásce a soucitu se všemi bytostmi.

Bodhisattva, díky lásce a soucitu se všemi bytostmi – přesto, že pozná iluzorní podstatu myšlenek – je schopen, pozná myšlenky jako podstatu nebo jako skutečnost samsáry.

Samsára není nic jiného než myšlenka. Samsára není nic jiného, než mysl s myšlenkami – s rozlišujícími myšlenkami.

Bodhisattva přesto, že to pozná – zůstává v rozlišujících myšlenkách pro dobro všech bytostí.

Proto jeho nemoc je nevyléčitelná.

Tím taky se dostává do stavu nejvyššího poznání, že forma a prázdnota nejsou dvě veličiny: Forma je prázdnota. Prázdnota je forma.

Cit je prázdnota – prázdnota je cit.

Vnímání je prázdnota – prázdnota je vnímání.

Vůle je prázdnota – prázdnota je vůle.

Vědomí, které vzniká z vůle je prázdnota – prázdnota je vědomí, které vzniká z vůle.

A aby to člověk poznal – musí právě praktikovat kontemplace mysli bez myšlení, kontemplací vědomí bez myšlení.

Kontemplací vědomí bez myšlení – dosáhne hlubšího poznání Takovosti mysle, Takovosti vědomí.

Poznáním Takovosti vědomí, pozná Takovost všeho, všech fenoménů světa, neb svět a veškeré fenomény můžeme poznat jedině myslí.

Ovšem mysl stále…. dierencující mysl stále vytváří svět.

A jak člověk zůstává v poznání opravdového stavu vědomí?

Praxí – náš traktát nazývá – : „Íšin san mej“

„Íšin san mej“ znamená Éka samskára samádhi. – Samádhi jedné formace vůle.

Což není nic jiného než čistý zen.

Jedna formace vůle znamená, že celý svět existuje v tomto okamžiku.

Poznání v tomto okamžiku.

Dle slavného zenového výroku:

„Jestliže člověk kromě tohoto okamžiku vidí objekt – nechť je tak malý jako křídlo komára - jde do pekla rychle jak šíp vystřelený expertem v lukostřelbě.“

Poznání tohoto momentu – jako věčného momentu prostého diferenciace – je praxe utišení mysli tak, jak je prezentovaná v našem traktátu.

Ovšem, praxe utišení sama nevede – nemůže vést k osvícení. Nemůže vést k plnému probuzení.

Proč?

Protože, ač všichni – jak traktát se rozepisuje – ať všichni v sobě máme nekonečně drahocenný drahokam neposkvrněného poznání, tento drahokam neposkvrněného poznání v nás je zašpiněn, tak jako zlatá ruda, nebo železná ruda je spojená s hlušinou, (děkuji)… tak jako zlato je spojené s hlušinou, nebo stříbro je neoddělitelné od hlušiny – tak tento stav čistého vědomí v normální neprobuzené bytosti je spojen s tlustými vrstvami hlušiny.

Aby tyto vrstvy hlušiny byly odstraněny, člověk musí praktikovat nejenom prohloubení se v nitru, ale všechny ostatní ctnosti. A největší ze všech ctností a základ všech ctností je moudrost.

Dle buddhistického učení, veškerá učení Buddhy jsou jenom prostředky moudrosti – nic jiného. Včetně prohloubení. Prohloubení mysli je jen prostředek moudrosti. Sám v sobě není konec.

Tedy. Praxe prohloubení mysli, nebo utišení mysli – musí být spojená s praxí moudrosti a s praxí všech ostatních ctností. Obzvláště transcendentálních ctností Páramí: .

Dávání – velkorysosti.

Síla – morality.

Čhandy – tolerance.

Virija – úsilí.

A hlavně s praxí moudrosti.

A praxe moudrosti je co?

V našem traktátu praxe moudrosti je vysvětlena strašně stručně a jednoduše. Praxe moudrosti není nic jiného, než:

„Na základě poznání myšlenek, vikalpa – člověk pozná, že svět a jeho mysl, na které se poznání světa zakládá – je proces vznikání a zanikání na základě příčin a důvodů.“

Že tento stav vznikání a zanikání není vlastní jen mé mysli, ale je vlastní myslím všech bytostí.

Stejně tak, jako má mysl – tak i mysl všech bytostí prodlévá v tomto stavu lpění na myšlení, na diferenciování, které je založeno na nevědomí.

Kvůli tomuto diferenciování, kvůli tomuto nevědomí – právě prodlévá ve stavu utrpení.

Proto moudrost je spojená s velkým soucitem.

Praxe mahájány je praxe velkého soucitu.

Velký soucit je založen na poznání (právě, dle tohoto traktátu) nediferenciované mysli, jako skutečného poznání. A poznání diferenciované mysli, jakožto to, co způsobuje lpění na objektech. A lpění na objektech je způsobené tím, že tato diferencující mysl diferencuje objekty jako něco vnějšího.

Čili první praxe moudrosti je první praxe poznání, že kromě mysli neexistuje žádný jiný objekt.

Jestliže poznáme, že kromě mysli neexistuje žádný jiný objekt – poznáme též, že diferencující mysl je založená na nevědomosti.

Nevědomosti čeho?

Na nevědomosti vlastní podstaty, vlastní skutečnosti mysli, nebo nediferencujícího charakteru vědomí, jako takového.

Přesto – že vědomí je to, co rozlišuje – vědomí samotné není tímto rozlišováním vázané.

Že vědomí je tímto rozlišováním vázané, právě je proto, že věří, že předměty existují jako skutečné, mají vlastní podstatu a že mysl, která o těchto předmětech rozjímá, je taky mysl, která má nějakou podstatu.

Ovšem. Podstata pravého vědomí, není nic jiného, než „Takovost“

A „Takovost“ – poznání „Takovosti“ je poznání opravdového charakteru vědomí.

Vědomí které lpí – je vědomí pocházející z karmické aktivizace mysli.

Vědomí samé nelpí. Vědomí samé jenom odráží předměty tak, jak jsou.

Jelikož Bodhisattva nechá v sobě vyrůst nekonečný soucit ke všem bytostem a pozná, že základ utrpení bytostí je právě nevědomost… nevědomost o čem? Nevědomost o původním probuzení – jako podstatě vědomí, proto, přestože v praxi šamaty a vipasany, v praxi utišení a vhledu stále hlouběji poznává, blíží se k poznání původního stavu mysli – přesto zůstává v samsárickém stavu, v poznání prázdnoty diferencující mysle.To je praxe vipassana.

Jelikož čas je pokročilý, necháme to tam, kde to je: – Krátký úvod do tématiky.

Náš text, je text rázu filozofického – proto se praktické stránce věnuje málo.

Praktická stránka samathy a vipasany je založená – jak už jsem se zmínil o tom, tento text se jmenuje „Vyvstání víry v mahájánu“.

Mahájána není nic jiného, než vědomí všech bytostí – o tom jsem se zmínil.

Vědomí všech bytostí není nic jiného, než poznání, že jak rozlišující mysl, tak opravdová mysl nemají, nejsou ničím rozlišená, než „Takovostí“.

Jestliže člověk takto medituje – vrací se do původního stavu, tedy do zdroje „Takovosti“, což je mysl sama.

Proto tento text patří do Jógačárové tradice, která tvrdí, že jediná podstata, která opravdu existuje, je vědomí.

A vědomí samotné, ať jsme si toho vědomi, nebo ne – je osvícené vědomí.

A osvícené vědomí nemá hranice a je soběstačné.

Zásluhy pro dobro všech bytostí. Bytosti, jestliže si budou vědomi této moudrosti – probuzené podstaty vědomí – všechny konflikty se zmenší a zmizí.

Äká sathá ca bumathá – dévá nágá mahiddhiká
puňňantam anumoditvá – čiram rakkhantu lóka sásanam

Áká sathá ca bumathá – dévá nágá mahiddhiká
puňňantam anumoditvá – čiram rakkhantu désanam

Áká sathá ca bumathá – dévá nágá mahiddhiká
puňňantam anumoditvá – čiram rakkhantu tu mam param.

Subbhitiyo vivajjantu vivajjantu – sabba rogo vinassatu
Má me/te bhavatvantaráyo – sukhi digháyuko bhava
Bhavatu sabba mangalam – rakkhantu sabba devatá
Sabba Buddhanu bhávena – sadá sotthi bhavantu me

Bhavatu sabba mangalam – rakkhantu sabba devatá
Sabba Dhammánu bhavena – sadá sotthi bhavantu me
Bhavatu sabba mangalam – rakkhantu sabba devatá
Sabba Sanghanu bhávena – sadá sotthi bhavantu me

Devo vassatu kálena – sassa sampatti hetu ca
phito bhavatu loko ca – Rajá bhavatu dhammiko